

Nedostatek vody na severu Doněcké oblasti

29.7.2026 - | Člověk v tísni

Frontovému regionu na severu Doněcké oblasti hrozí, že přijde o poslední zdroje pitné vody. Opakované útoky na kritickou infrastrukturu dostaly Slovjansk, Kramatorsk a Družkivku na hranu humanitární katastrofy, která s sebou nese riziko další vlny vnitřně vysídlených lidí i šíření nemocí. Humanitární organizace mají na záchranu situace zhruba šest týdnů, než systém definitivně zkolabuje.

Shrnutí

Severní část Doněcké oblasti čelí bezprostřední krizi v dodávkách vody, která hrozí tím, že ve městech Slovjansk, Kramatorsk a Družkivka zůstane bez přístupu k nezávadné vodě více než 115 800 lidí, včetně přibližně 7 000 dětí. V současné době je už přibližně 5 000 lidí bez přístupu k vodě. Tato krize je přímým důsledkem pokračujících útoků na kritickou infrastrukturu a zničení klíčových systémů zásobování vodou, které slouží komunitám v blízkosti frontové linie.

Podle humanitárních organizací a místních vodárenských podniků zbývá na odvrácení rozsáhlé humanitární katastrofy přibližně šest týdnů. Bez okamžitého zásahu hrozí, že poslední zbývající povrchový zdroj vody pro Slovjansk přestane fungovat už v polovině července 2026.

Mezinárodní pracovní skupina pro vodu a hygienu (WASH) vypracovala krizový plán, který na stabilizaci dodávek vody vyžaduje 15 milionů dolarů. Tyto peníze poslouží k opravě stávajících a budování alternativních zdrojů, ale také na nákup nouzového vybavení, jako jsou nádrže, kanystry, balená voda a chemikálie na její úpravu. Pokud se nezasáhne včas, náklady na pozdější humanitární pomoc se vyšplhají na 30 až 45 milionů dolarů. Regionu navíc hrozí masivní vlna vysídlení, vážná zdravotní rizika a kolaps už tak přetížených služeb.

Aktuální situace:

Současnou krizi odstartovalo poškození kritické infrastruktury v březnu 2026, které ochromilo kanál Severský Doněc.

- **23. března 2026:** Po částečném zničení přehrady u obce Rajhorodok došlo k přerušení dodávek vody do kanálu Severský Doněc–Donbas.
- **21. dubna 2026:** Do filtrační stanice v Kramatorsku úplně přestala téct užitková voda z kanálu.
- **Od května 2026:** Hladina vody v jímací stanici Majaky, která zásobuje Slovjansk, klesá alarmujícím tempem o 5 až 7 centimetrů denně.
- **Kritický pokles:** Zatímco ještě před dvěma měsíci byla rezerva vody zhruba 3 metry, dnes zbývá posledních 53 centimetrů do bodu, kdy systém přestane fungovat.
- **Komplikace v terénu:** Opravy a pokusy o obnovu dodávek vody neustále maří pokračující útoky na Kramatorsk a Slovjansk.

Závěr: Aktuální analýzy ukazují, že bez okamžitých opatření stanice Majaky selže už v průběhu poloviny července.

Pozorování přímo z terénu

Náš tým vyrazil v polovině června 2026 přímo na sever Doněcké oblasti. V Kramatorsku naši zástupci mluvili s místními lidmi, vedením tamních vodáren i představiteli vojenské správy. Všechna jednání

potvrdila varovný scénář: vodní krize v regionu rychle eskaluje. Poslední fungující vodovody jsou kvůli neustálým bojům a dalším škodám na infrastruktuře pod extrémním tlakem.

„Naše týmy pracují nepřetržitě, aby i přes neustálé ostřelování a zničenou infrastrukturu udržely dodávky vody pro obyvatele. Bez okamžité pomoci na opravu systému a bez vybudování náhradních zdrojů však bude v nadcházejících týdnech extrémně těžké zásobování vodou vůbec udržet,“ **upozorňuje Valentyn Jakovenko, ředitel kramatorských městských vodáren.**

Dopady na obyvatelstvo

Zasažená oblast leží přímo v jednom z nejvíce zkoušených míst na ukrajinské frontě.

„Přístup k vodě se stal pro lidi na severu Doněcké oblasti jednou z nejnáléhavějších humanitárních výzev. Místní úřady i technické služby pracují každý den v extrémně těžkých podmínkách, aby udržely základní dodávky v chodu. S pokračujícími útoky na kritickou infrastrukturu však rizika neustále rostou,“ **upozorňuje Oksana Holovko.**

Lidé v ohrožení

- **115 800 lidí** je přímo zasaženo nedostatkem vody.
- Přibližně **7 000 dětí** žije v ohrožené oblasti.
- **3 hlavní města** jsou bezprostředně ohrožena: Kramatorsk, Slovjansk a Družkivka.

„Chci jen žít normální život ve svém vlastním domě. Voda je přece něco, o co by se lidé neměli muset každý den strachovat. Teď se z ní ale stala jedna z našich největších starostí,“ **říká Serhij Vasyljovyč, obyvatel Kramatorsku.**

Možné důsledky

Veřejné zdraví

Kolaps vodovodních systémů by dramaticky zvýšil riziko **šíření nemocí** přenášených kontaminovanou vodou. To by znamenalo obrovskou zátěž pro místní nemocnice a zdravotnická zařízení, která už teď fungují v extrémních válečných podmínkách.

Nucené vysídlení

Nedostatek vody s velkou pravděpodobností vyvolá další stěhování z frontových oblastí. To přinese:

- **Nové migrační vlny** v rámci země.
- **Extrémní tlak** na evakuační organizace.
- **Vyšší nároky** na kolektivní a tranzitní centra.
- **Větší bezpečnostní rizika** pro **zranitelné skupiny** obyvatel.

Příprava na zimu a energetická bezpečnost

Místní vodárny také zajišťují užitkovou vodu, bez které nemohou fungovat systémy centrálního vytápění. Výpadek vodní infrastruktury tak přímo ohrožuje přípravy na nadcházející topnou sezónu 2026/2027 a může způsobit druhotnou energetickou krizi.

Bezpečnostní rizika

Ženy, děti, senioři a lidé se zdravotním postižením čelí zvýšenému nebezpečí, pokud si musí pro vodu docházet ke vzdáleným distribučním místům. V ohrožení života jsou i samotní zaměstnanci technických služeb, kteří opravují potrubí pod neustálou hrozbou ostřelování a útoků dronů.

Strategie humanitární pomoci

Humanitární sektor zaměřený na vodu a sanitaci (WASH Cluster) vypracoval krizový šestitýdenní plán, který vyžaduje financování ve výši **15 milionů dolarů**.

1. Okamžitá pomoc pro záchranu životů

- Rozvoz vody cisternami.
- Distribuce balené pitné vody.
- Podpora domácností při čištění a úpravě vody.
- Instalace velkokapacitních nádrží na pitnou vodu.
- Hledání a zprovoznění alternativních zdrojů vody.
- Zajištění záložní infrastruktury a nákup cisteren či transportní techniky.

2. Urgentní stabilizace infrastruktury

- Hloubení a obnova obecních studní a vrtů různých hloubek.
- Budování nouzových rezervoárů na vodu.
- Zajištění záložních zdrojů energie (generátorů) pro vodárny.
- Dodávky chemikálií na čištění vody a filtračních jednotek.

3. Ochrana a odolnost technických služeb

- Bezpečnostní opatření na ochranu samotné vodohospodářské infrastruktury.
- Ochranné pomůcky a vybavení pro zaměstnance vodáren.
- Zajištění komunikační techniky.
- Systémy urgentní podpory pro technické týmy pracující přímo na frontové linii.

Stávající závazky a přetrvávající nedostatky

Humanitární partneři - včetně organizací UNICEF, Červený kříž (ICRC) a Člověk v tísni - již v regionu realizují několik klíčových opatření.

Co se už podařilo zajistit:

- Dodávky a instalaci nádrží na pitnou vodu po celé oblasti.
- Zajištění nouzového rozvozu vody cisternami.
- Práce na budování alternativního zdroje vody ve Slovjansku.
- Nejnutnější opravy a modernizaci kritické infrastruktury v Kramatorsku.

Kde stále chybí finanční prostředky:

- **Vrty a studny:** Hloubení nových a obnova stávajících obecních vrtů.
- **Čištění vody:** Mobilní zařízení na úpravu pitné vody (mobilní jednotky s reverzní osmózou).
- **Uskladnění užitkové vody:** Výstavba infrastruktury pro skladování technické a užitkové vody.
- **Logistika:** Provoz, palivo, náhradní díly a vybavení pro nouzový rozvoz vody cisternami.

Výzva pro dárce

Humanitární organizace naléhavě vyzývají dárce k finanční podpoře.

Okamžité finanční prostředky jsou potřeba na:

- **Záchranu systému:** Zabránění úplnému kolapsu posledních fungujících vodovodů.
- **Nové zdroje:** Rychlé hloubení a zprovoznění alternativních zdrojů vody.
- **Podporu v první linii:** Posílení odolnosti a akceschopnosti místních vodáren.
- **Zabránění vysídlení:** Prevenci další vlny nuceného vysídlení a dalších humanitárních dopadů.
- **Ochranu civilistů:** Zajištění přístupu k vodě pro více než 115 000 civilistů, kteří žijí v bezprostřední blízkosti fronty.

Čas hraje proti nám. Nadcházející týdny jsou naprosto klíčové. Včasná podpora ze strany dárců může odvrátit humanitární katastrofu obřích rozměrů a zachovat základní životní podmínky pro lidi, kteří každý den snášejí tvrdé dopady války.

To nejdůležitější

Nejde jen o nedostatek vody. Čelíme hroící humanitární katastrofě, která zasáhne celou řadu oblastí - od zdravotnictví a bezpečnosti lidí přes nucené vysídlení až po energetickou stabilitu a přípravu na zimu. Okamžitá investice ve výši 15 milionů dolarů přitom může v nadcházejících měsících zabránit nesrovnatelně vyšším lidským i finančním ztrátám.

<https://www.clovektisni.cz/nedostatek-vody-na-severu-donecke-oblasti-13626gp>